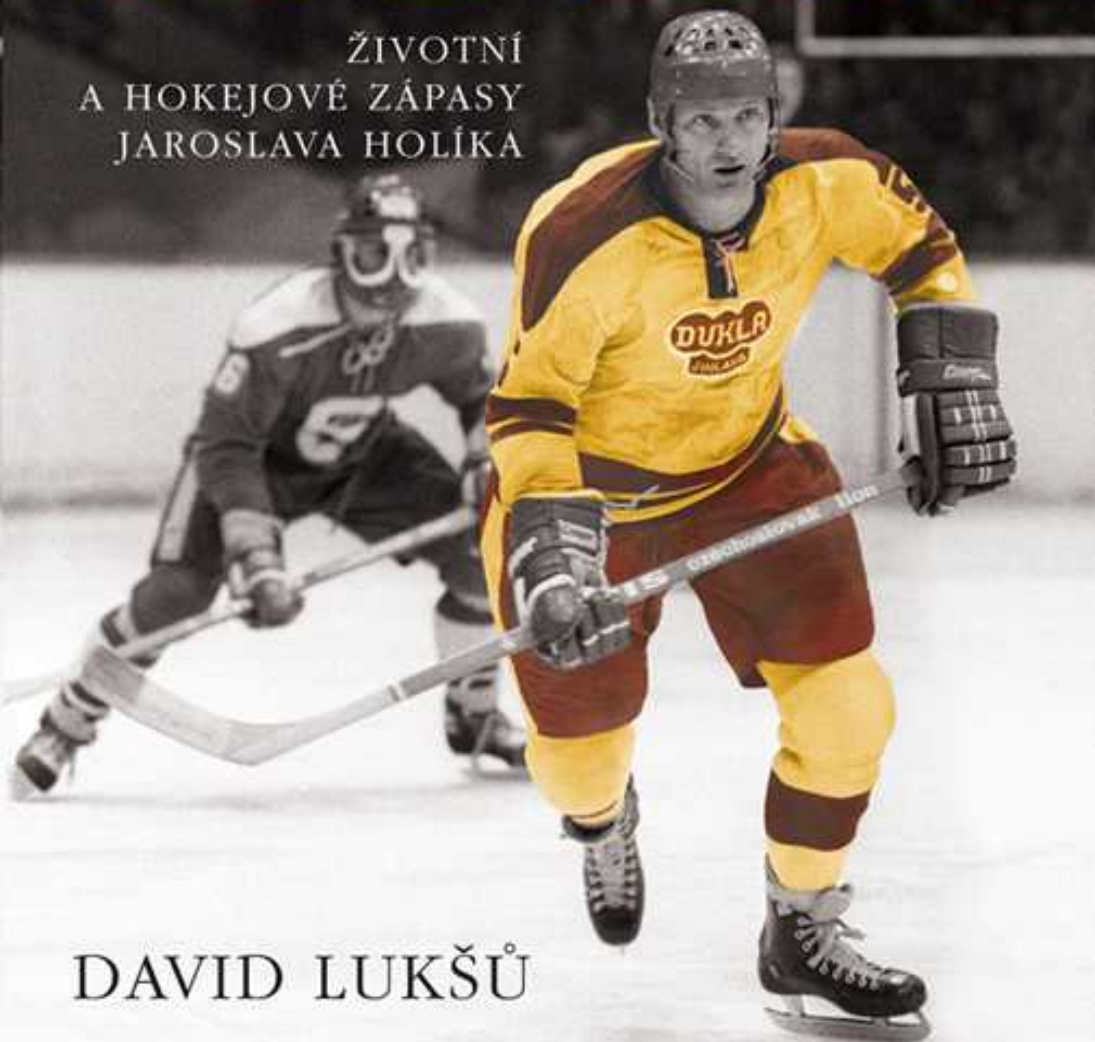

ŽÍT JAKO HOLÍK

ŽIVOTNÍ
A HOKEJOVÉ ZÁPASY
JAROSLAVA HOLÍKA

DAVID LUKŠŮ

ŽÍT JAKO HOLÍK

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

VYDAVATELSTVÍ
A NAKLADATELSTVÍ
ALEŠ ČENĚK

DAVID LUKŠŮ
ŽÍT JAKO
HOLÍK

ŽIVOTNÍ A HOKEJOVÉ ZÁPASY
JAROSLAVA HOLÍKA

NAKLADATELSTVÍ EPOCHA

VYDAVATELSTVÍ
A NAKLADATELSTVÍ ALEŠ ČENĚK

COPYRIGHT

Text © David Lukšů, 2015

Preface © Miloslav Jenšík, 2015

Photos © ČTK, Jaroslav Holík, Dukla Jihlava,

Jiří Koliš a Jaroslav Skála, Mafra,

Muzeum Vysočiny Havl. Brod,

Národní muzeum, Jiří Pekárek, 2015

Cover and Layout © Karel Kárász, 2015

Czech Edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2015

© Vydav. a nakl. Aleš Čeněk, 2015

ISBN 978-80-7425-240-2 (Nakladatelství Epoque)
ISBN 978-80-7380-552-4 (Vydav. a nakl. Aleš Čeněk)

Jarda je – prostě Jarda

Už je to víc než padesát let... Zjara třiadesátého roku se v holešovické sportovní hale hrálo mistrovství světa v házené. Uprostřed jednoho zápasu obsadila volná sedadla hned za novinářským boxem dobře naladěná parta urostlých mládenců: To měla pořádně natěšená hokejová juniorská reprezentace sraz před odletem na prestižní turnaj ženevského autosalonu.

Dole na palubovce řádilo mužstvo, které věru neudivovalo frajkumšty míčové techniky, ale fyzickým nasazením a nevídanou tvrdostí obranné hry i střelby válcovalo soupeře za soupeřem. Bezmála dvoumetroví ramenatí habáni na spojkách pálili přes bloky soupeřů jako u Verdunu a ústa přitom snad vůbec nezavřeli. Povykovali jako paviani, až zčistajasna jeden z nich – ani tenkrát bych ho nechtěl potkat večer v pusté ulici – v náskoku k další dělovce zařval jako tur. Celému hledišti se na okamžik zastavil dech. „Ty vole!“ řekl kdosi za mnou. „To mi pověz, co ten chlap může žrát?“ Drsný výrok, jen co je pravda! Ale museli byste tam být, abyste věděli, jak dokonale byl ušitý na míru situace. Kdo ta slova slyšel, ten se zasmál. Od srdce a s úlevou, protože hra přerostlých rabiátů hrozila koncem zlatých časů házené.

Ohlédl jsem se, právě když na pěšinku učesaný blondák přešel od rozboru zabijákovy stravy k věcné a bystré analýze hry celého mužstva. Jeho hlas a hlavně nezaměnitelný způsob vyjadřování dnes poznají desetitisíce hokejových fanoušků třeba i z rozhlasu. Tehdy ale svéráznému glosátorovi Jaroslavu Holíkovi teprve táhlo na jedenadvacátý rok. Na ledě nejvyšší domácí soutěže se už druhou sezonu srdnatě bil s vyhlášenými ranaři a pouštěl hrůzu na brankáře, leč v rozhovorech z éteru zatím vystupovali jiní. Jeho hvězdné časy měly teprve přijít. Už brzy...

Divíte se, že věnuju tolik řádků poněkud banální, a navíc vůbec ne hokejové epizodě? A proč ne, když se vrací až do předsíně jeho dvorany hokejové slávy – a přitom ho představuje právě takového, jaký je i dnes, po sedmdesátce? Dávno poté, co dal poslední z více než tří set gólů, které mu otevřely dveře Klubu hokejových střelců. Dlouho potom, co za ním na světové sportovní vrcholy vystoupila jeho dcera Andrea a po ní také syn Bobby.

Jejich otci tak říká celý náš hokejový národ, a proto mu tak říkáme také: Jarda byl jedním z mladých lvů, kteří roku 1972 po třiačtyřicetiletém trýznivém půstu vrátili našemu hokeji čest a slávu světových šampionů. V tom týmu byli tehdy nějací borci! Zázračný gólman Jirka Holeček; obranná dvojice Oldřich Machač – František Pospíšil, jakou neměl žádný z našich soupeřů; Jardovi ve všem všudy tak nepodobný, ale stejně skvělý mladší brácha Jirka; ztepilý a elegantní Vašek Nedomanský... A vedle nich dozrávali třeba Vladimír Martinec nebo Ivan Hlinka s Jirkou Bublou. Ale nesporným lídrem té fantastické družiny byl Jarda. Rozený šéf, a přitom dřič, houževnatý bojovník o každý puk, o každý metr ledu.

Světový šampionát je světový šampionát. Ale stejně Jardu ve vzpomínkách nejčastěji vídám v roli, kterou na sebe – s neskrývaným potěšením – brával v pražských duelech jihlavské Dukly se Spartou. Na žádného z hráčů vojenského mužstva nemělo hlediště tak spadeno. Na nikoho jiného se nesoustředilo tolik nevybíravé pozornosti protihráčů, zejména jistého Jardy Šímy; v tom si ostatní neměli co vyčítat. A on v té věřavě bojoval jako o život, rány rozdával a ještě víc jich utržil, ale když odjížděl na střídačku, smál se do tváří těm, kteří mu z anonymity hlediště nadávali ze všech nejvíc. Bojovník. Rváč. Správný chlap.

Tak se spolu podívejme, jak on to tehdy všechno viděl. Věčné nejsou jen diamanty, ale i ta jeho nevymáchaná... No, jak to honem říct? Nevymáchaná, ale za všech okolností až k sebezničení přímá a pravdomluvná ústa. Proto je tak cenná jeho výpověď o cestě

životem i hokejem, bez ubrousku zaznamenaná v této knize. Určitě se nebude líbit všem, kdo ji budou číst. Ale jak ho tak půl století pozorují, to je také to poslední, co by mu snad mohlo ležet na srdci.

I Jarda Holík je svého druhu diamant. Surový, nevybroušený... Ale opravdovým znalcům hodnota jeho myšlenek, zásad a postojů neunikla a neuniká. A vždycky to bylo – i dnes to dál je – pro náš hokej moc dobře.

Miloslav Jenšík

P. S.: Znalcům české hokejové literatury to určitě neuniklo, ale tohle je už čtvrtá hokejová zповěď, kterou zaznamenal David Lukšů. Je to můj mladší (a běda, o moc!) kamarád; to ale není důvod, proč rád píšu předmluvy k jeho knihám. Skamarádila nás společná láska k české hokejové historii. David je náplava z Vysočiny, proto také jedna jeho kniha představila Honzu Suchého a tahle zatím poslední Jardu Holíka. Ale buďme spravedliví: nás, co jsme křtění Vltavou, neméně potěšily také jeho knihy o Stanislavu Konopáskovi a Vovkovi Zábrodském, odchovancích legendární Štvanice, hráčích z generace našich prvních mistrů světa. Holík vlastně jen vyrovnává skóre na 2:2. Komu bude asi věnovaná Davidova pátá hokejová kniha? Už teď se na ni těším...

Foto: Muzeum vysočiny Havlíčkův Brod

Čtyřicátá léta v Horní ulici v Havlíčkově Brodě.
Na fotografii z archivu havlíčkobrodského
Muzea Vysočiny je řeznictví Jaroslava Holíka
(dům napravo) vedle pekařství Antonína
Neubauera.

Udírna v plamenech

Když bylo tátovi dvacet let, udělal dvě důležitá rozhodnutí: oženil se a hned potom si založil vlastní řeznictví. Protože byl velký pracant, rychle se dostal nahoru. Už za války byl jeho podnik vyhlášený. Pamatuju si, jak k nám chodili pro uzeniny i vojáci wehrmachtu. Brali si salámy i jiné věci a samozřejmě nechtěli platit. Maminka mě před nimi v dílně schovávala v zakrytých nohách starého stolu. Tlačila mi hlavu dolů, abych náhodou nevykoukl. Dveřmi jsem pak z chodby slyšel německý křik a zvuky těžkých bot, jak nám rekvírovali zboží. Byly mi sotva tři roky, ale tahle vzpomínka se mi pořád vrací. Nebyl to strach, děti si tyhle věci neberou, ale silný zážitek ano.

Někteří lidé měli ve čtyřicátých letech problémy sehnat jídlo. To jsme neznali, díky tátově živnosti jsme měli všeho dost. Zase se ale doma muselo tvrdě pracovat. Máma s tátou dávali do firmy všechny svoje síly. Začínalo se ve čtyři ráno a přiložit ruku k dílu jsem jako dítě musel i já. Dokud ještě byly lístky na potraviny, pomáhal jsem s jejich nalepováním na papírové archy. Pěkně jeden lístek vedle druhého.

Vlastní výrobu uzenin měl táta v místnostech za řeznictvím. Jako malí jsme vždycky proběhli obchodem, a když někde na pultu zůstal kousek salámu, hned jsme ho uždíbli. Dělníci si z nás kvůli tomu dělali srandu. Nejvíc mám samozřejmě chutnaly čerstvě využené dobroty. To byla paráda, když se vyndaly ještě teplé od kouře. Ježišmarjá: párky, salámy, buřty, uzené... Že bychom ale byli obklopeni blahobytem, to ne. I jako živnostníci jsme žili dost skromně. Než jsme se rozmohli na barák, museli jsme spolu s rodiči bydlet v jedné místnosti nad krámem. Měla jen šestnáct metrů čtverečních. Když zrovna uhodily mrazy, topili jsme si v bytě v bubínku, na kterém jsme ohřívali vodu na koupání.

Děda Holík pocházel ze čtyř dětí. Nejdřív se narodili on a strejda Jirka. A když se po smrti prababičky praděda znovu oženil, přišly na svět ještě dvě sestry: Zdenka a Alena. Podle rodinné tradice byli všichni Holíkové řezníci. Se svým podnikáním začínal děda v domku na Dolní ulici, později se přesunul k humpolecké silnici a nakonec pod havlíčkobrodské vlakové nádraží. Jenom kousek od něj měl svůj obchod s masem strejda Jirka a náš táta si otevřel živnost v Horní ulici nad náměstím. Navzájem si ale rodina nekonkurovala – každý měl svoje vlastní zákazníky. V Brodě se totiž řezníkům dařilo náramně. Dole na Smetanově náměstí měl svůj krám s koňským masem ještě pan Myslivec.

Maminka byla sirotek. Z útulku pro odložené děti si ji jako malinkou holčičku vzali děda a babička Horákoví. Oba to byli ohromně hodní lidé. Děda Horák byl z přesvědčení komunista. Opravdový. Věřil tomu, že je komunismus dobrá věc a že se nám v něm bude žít líp. Za první republiky pracoval v pletářských závodech a jako zástupce komunistické strany to dotáhl až na místostarostu Havlíčkova Brodu. Za války pak kvůli své politické orientaci prošel několik koncentračních táborů včetně Buchenwaldu. Přesto zůstal idealistou, pořád chtěl konat dobro. I když byl v důchodu, dál zadarmo pracoval jako vedoucí obecního chudobince. A vedle toho každý den ráno kolportoval Rudé právo. Vstával ve čtyři hodiny, šel pěšky z Vršovice pět kilometrů na nádraží pro noviny a pak je roznášel po městě.

Životním krédem dědy Roberta bylo pomáhat lidem, jenomže takhle dobrota ho nakonec zabila. Aby nám pomohl, rozhodl se, že prodá svůj dělnický baráček se dvěma místnostmi a peníze přidá svým rodičům na dům, ve kterém jsme měli společně bydlet. Jenomže v domku, který si děda pro naši rodinu vyhlídl, byli ubytovaní nájemníci, a tak šel poprosit svého známého komunistického starostou Brodu, jestli by jim nesehnal jiné bydlení. Soudruh ho ale odbyl: „Už seš starej a nic takovýho nepotřebuješ!“ To byl pro dědu šok. Způsob, jak s ním ten chlap vyběhl, ho zrtil natolik, že do měsíce

dostal infarkt a zemřel. Babička Marie ho následovala o rok později. Dědu Horáka jsem měl moc rád, a tak jsem se už v šestnácti letech rozhodl, že jestli budu mít syna, dám mu jméno po něm – Robert.

Ještě po dlouhých letech mě zastavují staří lidé z brodských jatek, odkud bralo naše řeznictví ve velkém: „Táta k nám jezdíval pro maso,“ vzpomínají na ty časy. Pamětníci říkají, že po válce už byl otec největším řezníkem na celém Havlíčkobrodsku. Měli jsme dvě nebo tři nákladní auta, kterými se maso a uzeniny vozily. Ve firmě bylo okolo deseti zaměstnanců. Dařilo se nám dobře, a tak táta plánoval ještě větší rozjezd podnikání: chtěl otevřít vlastní konzervárnu. Všechny peníze, které vydělal, proto dával zpátky do kšeftu. Neškudlil do slamníku, zbytečně neutrácel. Když měl nějakou hotovost, kupoval všechny možné stroje a zařízení. S mámou už měli připravené plány na stavbu, v Brodě a v okolí to měla být úplně první fabrika toho druhu. Jenomže dřív než se investice začaly vyplácet, přišli v osmačtyřicátém komunisti a tátovi překazili nejen zbudování konzervárny, ale i celé podnikání. Aby otci živnost zarazili, stačila jim banální záminka. Člověk, který měl na starost udírnu, při práci usnul a ona celá vyhořela. Jako viník byl ale označen táta. Vyrukovali na něj s tím, že chtěl požárem sabotovat národní hospodářství a poškodit tak společné dílo pracujícího lidu. Byl to holý nesmysl, ale víc nepotřebovali. Tátovi pak dali na výběr: buďto jim nechá celou firmu za pětaticet tisíc korun, což byl zlomek její hodnoty, nebo si ji silou vezmou sami a zadarmo. Ve vzduchu jednu chvíli viselo i vězení, ale tátovi nakonec pomohlo, že nedělal problémy a šel dobrovolně pracovat jako dělník do cihelny. V havlíčkobrodské cihelně nakonec makal šest let. S mašinkou vozil cihly z pece do pece a navážel novou hlínu. Když mu padla, přivydělával si k výplatě přesíváním písku. Příznačné bylo, že se v téhle práci nakonec potkal se svým bráchou Jirkou. Změnu režimu nepřežilo ani jeho řeznictví.

Když tátovi v padesátém roce zrekvírovali podnikání, nebylo mu ani třicet let. Byl ještě v plné síle, nastoupit do jiné práce mu nedělalo zase tak velký problém. Horší bylo, že mámě zrovna v té době našli tuberkulózu a o nás děti se tak museli postarat babička s dědou. Dneska jsou na to léky, ale tehdy to s maminkou bylo opravdu vážné. Její marodění se táhlo snad dva roky. Vždycky byla půl roku ve špitále a půl roku doma. Léčili ji na plicním a my za ní chodili do brodské nemocnice na návštěvy. Naštěstí jsme si z toho jako děti zase tak moc nedělali. Nakonec se máma ze všeho dostala a ve zdraví se dožila devadesátky.

Kriminálu se sice otec vyhnul, ale jinak přišel de facto o všechno. Bylo mu k ničemu, že měl přesnou evidenci toho, kde jaký majetek má, jaké stroje mu komunisti zabavili a kam je odtáhli. Přesto pořád věřil, že se režim zase otočí a on svoji konzervárnu přece jen rozjede: „Vždyť už to konečně musí prdnout,“ tvrdil nám ještě dlouhé roky. Z firmy, kterou nám zabavili, mezitím udělali noví majitelé výrobní zákusků. Žádná sláva to ale nebyla. Po letech v cihelně pak táta dostal na starost brodský bufet U Bukovských. Doba se přece jenom změnila a o něm se vědělo, že s potravinami umí. Otec byl vedoucí a máma mu pomáhala. Dřeli tam jako mezci od rána do večera minimálně dvanáct hodin denně a skoro okamžitě zvedli obrat bufetu na desetinásobek, z tři set tisíc na tři miliony. Nevýhodou bylo, že jsme kvůli tomu jejich podniku nemohli jako rodina trávit společnou dovolenou. Když měl tři neděle volna táta, máma musela být místo něj v práci a zase obráceně.

V hlavě mi z dětství zůstaly politické soudy padesátých let. Doma jsme měli velikou kuchyň, kde byl stůl pro deset dvanáct lidí a táta si tam zval svoje známé. Byli to lidi, kteří stejně jako on doufali v pád komunismu a společně mudrovali o tom, jaké to bude, až to praskne. Proces se Slánským poslouchala tátova společnost v rozhlase a všichni přitom nadávali: „Jak se můžou přiznávat ke všem těm věcem? To je přece podvod na lidech,“ nešlo jim do hlavy. Jako

Foto: Jiří Pěkárek

Z cihelny zpátky k řemeslu: Znárodněný řezník Jaroslav Holík jako vedoucí bufetu U Bukovských.

malý kluk jsem tehdy poprvé pochopil, že se u nás neděje nic dobrého. Mezi tátovy dobré kamarády patřili právník Horníček nebo brodský ortoped Zeman. Rokovali u toho dlouhého stolu, a když se rozvášnili, musela je máma uklidňovat, ať tolik neřvou, že je ještě někdo uslyší. Doktor Horníček pořád tvrdil, že je s komunisty do roka konec. Nakonec se ale sám musel z politických důvodů odstěhovat až do Prahy. Jak byl ukecaný, řekl něco nepatřičného v brodské kavárně, a komunisti s ním zatočili. Silné debaty vedl táta i s otcem našeho spoluhráče z hokeje Dádíka Čermáka. Když se dali dohromady, nešlo je zastavit. Jednou společně rozlévali beton a rozvášnili se při tom nadáváním na komunisty takovým způsobem, že starý Čermák úplně zapomněl, že stojí ve tvrdnoucí směsi. Když si to konečně uvědomil, bylo pozdě. Beton zatuhl, a tak v něm musel nechat holínky.

Jakmile se o politice začal táta bavit s dědou Horákem, koukala z toho hádka. Oba měli na věc úplně protichůdné názory. Děda byl idealista, nehájil politiky, ale samotnou myšlenku komunismu. S tím ovšem u otce nemohl pochodit. Na komunisty měl táta vyhraněný názor už proto, co mu provedli. Zatímco doma byl málem hrdinou protikomunistického odboje, venku radši mlčel. Když vyšel mezi lidi, přepadly ho obavy a všechno jim odkýval. To platilo nejen pro politiku. Málokdy se ozval na veřejnosti, když se mu něco nelíbilo. Jestli v tom byl strach o rodinu, nebo něco jiného, neumím posoudit. I na hokeji se táta věnoval hlavně mně a bráchovi. Ostatní nechával být. V tomhle ohledu jsem se zrovna nepotatil. Říkám všechno na plnou hubu, až mi to lidi vyčítají.

Když se táta učil řezníkem, staral se o něj pražský strejda Karel Svoboda, manžel jedné ze sester dědy Holíka. Svobodovi měli být v dnešní Jeremenkově ulici v pražském Podolí a táta u nich byl v té době víc než doma v Brodě. Jako kluk jsem Karla obdivoval. Na rozdíl od táty nebo dědy, kteří jako typičtí soukromníci jenom pracovali a pracovali, byl strejda samá legrace a zábava. Živil se jako obchodní manažer firmy, co prodávala nákladní váhy decimálky. Pýchou strejdy Svobody byla krásná chata v Kersku. Měl ji hned vedle spisovatele Bohumila Hrabala, se kterým se dlouhé roky přátelil. Když jsme za ním přijeli na návštěvu, hned nám ukazoval: „Těmahle dveřma za ním chodím.“ Hrabal ho pak jako známou místní figuru popsal ve svých Slavnostech sněženek. Strejda Svoboda je žravý pan Karel, který místním myslivcům při uzení sní salámy. Hrabal ho vybarvil věrně, ty jeho řeči o jídle byly ze života. Salám nejedl na pět, deset deka, ale opravdu na šišky. Zhltnout štangli byla pro Karla úplná sranda, a tak nebylo divu, že byl ještě tlustší než táta, vážil snad sto padesát kilo. Když jsem dělal v Praze fakultu a občas u něj přespával, vždycky otevřel skříňku s měřáky elektřiny a tahal z ní uzeny. Teta mu buřty zakazovala, hlídala ho.

Ale nebylo to nic platné, schovával si je dokonce i na záchodě a důmyslné skrýše se zásobami jídla měl i na chatě.

Žravost máme v rodině odnepaměti. Teta Kolářová, tátova sestra, která dělala dlouhé roky vedoucí v hotelu Černý orel na náměstí v Telči, jednou napekla pro návštěvu asi patnáct řízků. Když hosti nedorazili, snědla je bez problémů sama. Táta byl úplně stejný případ. Při cestě na naši chatu, kterou jsme měli na Sázavě, se vždycky stavoval v hospodě ve vedlejší vesnici. Když jsem ho tam jednou vyzvedával, zrovna platil osm piv a křičel na hospodského: „Dones mi ještě ty čokolády pro děti.“ „Vždyť už jsem ti je dával,“ divil se hostinský. Netušil, že je táta mezitím všechny spořádal. Sladké nebo slané, to mu bylo jedno. Když jsme naši sázavskou chatu přestavovali, jezdil otec z Brodu na pionýru, aby na nás dohlížel. Pro řemeslníky vzal s sebou na svačinu šišku šunkového salámu a na verandě jim ji porcoval: „Hergot, tak je pozvi, ty kluky, ať si dají,“ popoháněl mě. Jenomže když hned nešli, celý ten salám během půl hodiny čekání sežral sám. „No co? Přece to tady nenechám oschnout,“ vysvětlil mi to. Na honu ve Svaté Anně místní nimrodi viděli, jak mu chutná, a začali si z něj dělat soufky, jestli by prý nezvládl celý uherák. To bylo něco pro něj. Samozřejmě že ho snědl, a hned jim povídá: „Klucí, já mám takovej hlad, nemáte ještě něco?“

Na posezení pak zhltnul asi pětadvacet sladkých báboviček, takových zákusků, které tam měli připravené ke kafi.

Jako řezník byl táta expert na bůček. Lidi na něj u nás v krámě stáli ve frontě a on sám ho dokázal sníst ohromné množství. Taky při svých 173 centimetrech vážil 140 kilo. Vedle jídla hodně pil a hlavně kouřil. V největší slávě udělal šedesát osmdesát cigaret denně. Když pracoval v cihelně a doma bylo málo peněz, museli jsme pro něj s bráchou shánět po ulicích a hospodách tabák z pohozených vajglů. Vysypávali jsme ho a pak jsme mu z něj nacpávali dutinky. Taky jsem každou chvíli chodil pro pivo do výčepu, aby otec se svými kamarády nerokovali na sucho. Táta vždycky zavelel: „Mazej,“

Foto: archiv Jaroslava Holíka

*Táta na rybách. Společnost mu dělají
vnoučata Andrea a Bobby.*

a už jsem si to štrádoval. Nerad, protože v hospodě bylo zahulíno, a z toho se mi dělalo špatně. Kouření a pivo se mi takhle už v mládí zprotivily. Člověk si musí hlavou přebrat, co je pro něj dobré. Dřív jsem byl taky schopný sníst na posezení celou kačenu, jeden čas jsem vážil i devadesát sedm kilo, ale dokázal jsem je rychle shodit. Naštěstí mám na rozdíl od otce a strejdy šílenou vůli. Najím se k obědu a večer už si dám maximálně jogurt. Prostě nežeru, jinak bych dopadl jako oni. Spousta známých z hokeje po kariéře přibrala na váze. Bavil jsem se o tom s Pepíkem Horešovským, který taky nabral dost kil, a ten se durdil: „Jo a do rakve půjdu hubenej?“

První infarkt měl táta ve dvačtyřiceti letech. Celý rok s ním marodil a zhubl až na osmdesát kilo. Jenomže tu váhu zase rychle nabral zpět a už ji nikdy dolů nedal. Poslední roky měl velké problémy se srdcem a nakonec zemřel v sedmdesátém osmém. Bylo mu

---

padesát šest let. Přesně v padesáti šesti letech odešel z Holíkova rodu nejen on, ale také děda Holík a nakonec i tátova sestra s bráchou. Všichni Holíkové byli totiž stejní – řezníci ze staré školy. Hrozně rádi jedli, kouřili a pili. Vůbec se nešetřili, jako by jim ani na životě nezáleželo. Tátův brácha Jirka byl vizáží a chováním přesnou kopií dědy Holíka. Měl i jeho štiplavý ironický humor. Když jsem se u něj stavoval, vždycky se na mě ode dveří usmíval a hned si mě dobíral: „Tak co? Ještě hraješ ten hokej?“ V rukávu měl spoustu špílců, ale když pak náš táta dostal infarkt, přepadl ho obrovský strach, že je teď na řadě on. Jako hypochondr si pořád hlídal srdce, jenomže svému osudu stejně neunikl a nakonec zemřel právě v padesáti šesti letech. Šestapadesátka strašila i mě. Když se mi blížil padesátý šestý rok, logicky mě taky napadlo, jestli nebudu další Holík na seznamu. Naštěstí jsem to rodové prokletí zlomil.

Tři maturity

Nikdy jsem se netajil tím, že jsem ve škole nepatřil mezi premianty. Když na to dneska vzpomínám, byl jsem vlastně docela hajzl. Divím se, že to se mnou učitelé vůbec mohli vydržet. Odmalička jsem totiž měl kamarády, kteří mě vedli na druhou stranu. Vymýšleli věci, které by se dělat neměly, a já jsem se k nim rád přidával. Problémy se sypaly neustále. Takový Artur Král, jeden ze starších kluků, nás třeba posílal do trafiky krást cigarety partyzánky, aby měl co kouřit. V hlavě měl samé lumpárny a my jsme je, blbci, pro něj vyváděli.

Ne že by mi to ve škole nemyslelo, na koule jsem nebyl. Dětem dneska říkám, že moje nejlepší známka byla trojka z mravů, ale ve skutečnosti jsem studoval právě tak, abych nepropadnul. Asi nejvíc mě bavil dějepis. Jinak jsem si o škole myslel, že pro mě není nijak důležitá. Byl jsem lajdák. Na učení jsem neměl čas, protože jsem hrál odmalička hokej. A při vyučování jsem dělal věci, které mi přišly zajímavější než probíraná látka. Třeba jsem z okna třídy plival dolů na poštovního koně. Jindy jsme v hodině hráli pod lavicí oko bere, a když nás učitelka načapala, vysvětloval jsem jí, že kamarád podváděl: „Hlásil mi dvacet, a přitom neměl krále!“ Kantorka mě ale asi nepochopila a rovnou mi navrhla dvojku z chování. V němčině mě zase učitel zkoušel z jakési úlohy a já se s ním přede všemi hádal, že se takové blbosti přece učit nebudu. Vrcholem mých školních výkonů bylo, když jsem se s kamarádem vsadil, že při hodině dějepisu rozpláču učitelku. Dělal jsem v zadní lavici ukrutný bordel, a když mě chudák kantorka napomínala, ještě jsem přidal, takže jsem tu sázku opravdu vyhrál.

Nakonec to byl náš táta, kdo mě ve škole přes všechna alotria udržel. Jako živnostník moc dobře věděl, jak těžké je žít se rukama, a tak nám neúnavně vysvětloval: „Do školy musíte chodit, protože

Foto: archiv Jaroslava Holíka

*Výkvět havlíckobrodského gymnázia.
Zleva: Jiří Pospíšil, Václav Brejša, Jiří Holík,
Josef Čáslavský, Jan Suchý, Jaroslav Holík.*

jenom tak budete mít čas na hokej.“ Byla to taková jeho mantra. Abych splnil tátovo přání, přihlásil jsem se po základce na havlíckobrodské gymnázium. Při přijímačkách tehdy brali rovných devadesát lidí. Mí kamarádi Pepík Čáslavský a Karel Pavlíček skončili v těch testech na devadesátém prvním a devadesátém druhém místě, já jsem byl hned za nimi devadesátý třetí. Nakonec ale někdo vypadl, a tak jsme se na gympl dostali všichni tři. Byli jsme oprávněně pyšní, že jsme podle přijímaček nejhorší žáci celého ročníku a dělali jsme všechno pro to, aby naše pověst neutrpěla. Přiznávám, že jsem byl v té době pořádný gauner. Když po mně přišel na gymnázium brácha Jirka, ptal se ho s hrůzou češtinář Pytlík: „Ty seš brácha toho Holíka? Ježišmarjá, to si zase užijem.“ Byly to ale plané obavy. S bráchou ani žádné starosti mít nemohl, protože Jirka byl od narození vzorný žák.

Foto: archiv Jaroslava Holíka

*Bratři v gala. Jaroslav jako host
na Jiřího tanečních.*

Na to, že hraju hokej, bral ve škole ohled málokdo. V noci jsme třeba přijeli ze zápasu, věci jsme z nádraží tahali na zádech až domů, ale na vyučování jsme ráno chybět nesměli. Samozřejmě že jsem měl kantory, se kterými jsem měl neustálé problémy, ale i ty, kteří mi přáli. Učitel ruštiny Vaněk mi při klasifikaci milým hlasem říkával: „Holíku, hokej jedna, ruský jazyk pět. Ale známkou se přikloníme spíš k té ruštině a dáme to za čtyři.“ Palce mi držel i náš třídní na gymnáziu Svoboda: „Včera jste hráli, takže dneska zkoušení vynecháme,“ vyšel mi vstříc, když se nám den předtím podařil

zápas. Při hodině zpěvu po nás jednou učitel Hrdlička chtěl, abychom na známky zpívali hymnu. Pěkně po pořádku zkoušel jednoho za druhým. Jenom ke mně rychle přiskočil: „Ty ne, ty ne, proboha, hlavně, prosím tě nezpívej. Tady máš trojku, jenom nezpívej!“ hasil katastrofu. Hudba mi dodnes nic neříká. Jak v rádiu slyším Gotta: „Lááásko mááá...“, lezu po zdi.

Mezi přísné učitele patřil matematikář Fráňa, který neodpustil vůbec nic. Vyloženě respekt jsem pak měl z profesora na deskriptivu Dubského. Toho jsem jako jednoho z mála kantorů poslouchal na slovo. Učitel Talpa si pořádek sjednával ručně. Jednou mi dal takovou facku, že jsem skoro upadl. To stejné na němčině: zlobil

*Maturant Jaroslav Holík na fotografii
z gymnaziálního tabla.*

Foto: archiv Jaroslava Holíka